

Taş Mektep (2013): Türkiye Sinemasında Tarihi Film Çıkmazı

Güzin Tekeş
15 Şubat 2013

Türkiye’de tarihi film hele de “Kurtuluş Savaşı” filmi denildiğinde akla belli bir formül geliyor. Düşük bütçeyle çekilmiş, efektleri zayıf savaş sahneleri, didaktik ve gerçek dışı diyaloglar, film boyunca susmak bilmeyen acıklı bir müzik ve mavi gözlü, pembe yanaklı bir Mustafa Kemal... Son yıllarda üst üste çekilen dönem filmlerinin tamamına yakınında, bu tutmayan formül ısrarla tekrar tekrar deniyor. Bu ısrarın son örneği de yönetmenliğini Altan Dönmez’in yaptığı “Taş Mektep”.

Kayseri’deki Taş Mektep’in 1920-1921 öğretim döneminde son sınıf öğrencisi olan 63 çocuğun ülkenin içinde bulunduğu sancılı duruma yürekleri elvermediği için okullarını terk ederek, Sakarya Meydan Muharebesi’ne katılıp şehit düşmelerini anlatan film, dönemin fedakârlıklarla dolu pek çok tarihi başarısından birini kendine hikâye ediniyor. Ancak ne yazık ki tarihteki başarı sinema perdesine yine yansımıyor. Konunun trajik bir gerçeğe dayanması film ekibine yeterli gelmiş olacak ki senaryoya pek de kafa yorma gereği duymamışlar. 15-16 yaşlarındaki çocukların kendi aralarında geçen aşırı didaktik, özlü söz kıvamındaki diyalogları ne kadar sakilse, her zamanki gibi yine karikatürize edilen düşman karakterleri de bir o kadar katlanılmaz. Filmin sonralarına doğru başlayan Sakarya Meydan Muharebesi ise dönem hakkında yeterli fikriniz yoksa “o büyük kahramanlık destanı bu muymuş?” deditecek yavanlıkta. Savaş sahnelerindeki kötü efektleri bir kenara bırakalım; filmi izlerken, vatan uğruna can veren 63 genç insan değil, birbirine seslenirken, sağa sola bakınırken pisipisine ölen çocuklar görülüyor maalesef. Senaryo böyle baştan savma olunca, insan ister istemez bu eksikliğin görsellik ve oyuncu performanslarıyla tamamlanmasını umuyor. Yazık ki filmin görselliği de 1994 yapımı televizyon dizisi “Kurtuluş”un estetiğini bile yakalayamıyor. Diğer yandan oyuncular, sığ bir senaryo içerisinde ellerinden geleni yapsalar da filmi kurtarmaya yetmiyor. Mustafa Kemal’in belli ki özellikle tercih edilmiş heykel çağrışımını pozları ise yapılan berbat makyajın gölgesinde kalıyor. Yine de filmdeki hiçbir şey, ağlatmazsa gişe yapmaz kaygısıyla her sahneye bindirilen o dinmek bilmez acıklı müzik kadar can sıkıcı olamıyor.

Her ne kadar eksikliği ve yanlışlığı bol bir proje olsa da, “Taş Mektep” en azından Sinan Çetin’in “Çanakkale Çocukları” filmi gibi yönetmenin evinin bahçesinde çekilmiş, kötü niyetli bir proje değil. Bugüne kadar hiç değinilmemiş asker kaçakları mevzusunun ele alınması da filmin artlarından.

Ayrıca hamasetten uzak durmak adına Kürt ve Ermeni çocuklarının da şehit olan çocuklar arasında olması dikkate değer ayrıntılardan.

Söz konusu olan gerçeğe dayalı trajik olayları anlatan filmler olunca, çok da yermek istemiyor insan aslında. Gel gelelim, bir nevi saygı duruşu vazifesi üstlenen bu filmlerin, böylesine baştan savma yapılmasını hazmetmek de kolay olmuyor. Belki de teknik olarak başarılı kahramanlık filmleri çekecek yeterliğe ulaşana kadar bir süre daha tarihi rahat bırakmak en iyisi.

Yönetmen: *Altan Dönmez*

Senaryo: *Yılmaz Karakoyunlu*

Yapım: *Türkiye, 2013*

Oyunular: *Orhan Kılıç, Ayça Varlıer, Feride Çetin, Bora Akkaş, Barış Hayta, Hazım Körmükçü, Elit İşcan, Lale Cangal*

guzintekes@gmail.com